

Latvijas Bibliotēku padomes tiešsaistes sēdes protokols

2020.gada 21.aprīlī

Rīgā

Nr.3

Sēdi vada:

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja

Dz.Šmita

Piedalās padomes locekļi:

Dobeles Centrālās bibliotēkas direktore

L.Augule

Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas

valdes locekle, Rīgas Juridiskās augstskolas bibliotēkas vadītāja

L.Gjortlere

Latvijas Bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja,

LNB Bibliotēku attīstības centra galvenā bibliotekāre

M.Jēkabsons

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nod. eksperte

L.Langenfelde

Kultūras informācijas sistēmu centra direktors

A.Magone

Saldus pilsētas bibliotēkas direktore

A.Mežiņa

Valmieras bibliotēkas direktore

D.Rokpelne

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes

Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas vadītāja

D.Pakalna

Latvijas Pašvaldību savienības Izglītības un kultūras komisijas

locekle, Stopiņu novada Domes priekšsēdētāja

V.Paulāne

Latvijas Universitātes bibliotēkas direktore

M.Saviča

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors

A.Vilks

Nepiedalās:

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētājas vietniece

I.Aploka

Latvijas Skolu bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja,

M.Muižnieces Rīgas Mākslas skolas bibliotēkas vadītāja

B.Ervalde

LLU Fundamentālās bibliotēkas direktore

I.Dobelniece

Gulbenes novada bibliotēkas direktore

A.Sprudzāne

Latgales Centrālās bibliotēkas direktore

J.Šapkova

Piedalās pieaicinātie:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nod. vec.ref.

V.Bērziņa

Protokolē:

L.Langenfelde

Darba kārtība:

1. Diskusija par bibliotēku nozares prioritātēm un mērķiem Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam izstrādes kontekstā.
2. Diskusija par bibliotēku darba pakāpenisku atjaunošanu pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas un pieredze pakalpojumu nodrošināšanā ārkārtējās situācijas apstākļos.
3. Citi jautājumi.

Diskusija par bibliotēku nozares prioritātēm un mērķiem Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam izstrādes kontekstā

Dz.Šmita informē, ka kultūras ministrs N.Puntulis Latvijas nacionālajās kultūras padomes sēdē ir vērsies pie kultūras nozaru padomju vadītājiem, aicinot iesaistīties Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu 2021.-2027. g. izstrādē un definēt jaunus, ambiciozus nozaru mērķus. Tika uzsvērts, ka nepieciešams izvirzīt dažus lielus mērķus, nevis koncentrēties uz vairākiem sīkiem mērķiem. Dz.Šmita, atsaucoties uz ministra pausto, aicināja LBP izvērtēt jau paveikto, lai varētu definēt jaunus, nozīmīgus bibliotēku nozares mērķus. Vienlaikus viņa uzsver, ka COVID-19 situācija varētu ietekmēt lielu, ambiciozu mērķu nosprašanu, primāri domājot par līdz šim sasniegtā saglabāšanu. Dz.Šmita norāda uz plānoto reģionālo reformu, kas ir nozīmīgs faktors jaunu mērķu izvirzīšanai un saistās ar reģiona galveno bibliotēku funkciju stiprināšanu. Viņa aicina sēdes dalībniekus izteikt priekšlikumus.

L.Gjortlere pauž viedokli, ka absolūta prioritāte būs augstākās izglītības informacionālais nodrošinājums, norāda, ka šis jautājums ir ietverts arī Izglītības un zinātnes ministrijas prioritātēs. L.Langenfelde komentē, ka 2019. gadā LBP sēdē tika skatīts jautājums un notika diskusija ar IZM par augstāko izglītību atbildīgajiem pārstāvjiem. M.Saviča, papildinot L.Gjortleri uzsver, ka Igaunijas un Lietuvas augstskolas ar piekļuvi brīvpieejas resursiem ir krietni apsteigušas Latviju, tāpēc minētais jautājums kā prioritārs virziens ir ļoti būtisks.

D.Rokpelne par prioritāti nosauc bezmaksas publisko bibliotēku pakalpojumu funkcijas saglabāšanu arī turpmāk. V.Paulāne akcentē, ka administratīvi teritoriālā reforma ienesīs izmaiņas ne tikai pašvaldību teritorijās, bet arī bibliotēku darbā, tāpēc būtiski ir stiprināt reģionu galvenās bibliotēkas, kā arī uzsver pašvaldību bibliotēku lomu valsts un pašvaldību e-pakalpojumu atbalstam. V.Paulāne rosina, ka Kultūrpolitikas pamatnostādņu projektā nospraustajiem 4 prioritārajiem mērķiem būtu pievienojams vēl viens – kultūras vēsturiskā mantojuma saglabāšana. Viņa skaidro, ka ir ļoti būtiski veicināt piederības sajūtu Latvijai, uzsver, ka tieši bibliotēkas sniedz tajā lielu ieguldījumu.

L.Augule rosina uzsvērt bibliotēkas multifunkcionālo lomu daudzveidīgu pakalpojumu nodrošināšanā, tai skaitā izglītošanā, kultūras mantojuma saglabāšanā, u.c. Šajā ārkārtējā situācijā bibliotēkas, atšķirībā no kultūras centriem, nav zaudējušas saikni ar saviem lietotājiem, radoši un elastīgi turpināja piedāvāt daļu no saviem pakalpojumiem attālināti vai bezkontakta režīmā. Viņa atgādina, ka ļoti būtiski ir saglabāt šo multifunkcionālo lomu, arvien papildinot esošos pakalpojumus ar jauniem, saglabājot brīvu pieeju ikvienam bibliotēkas lietotājam.

A.Magone aicina vienoties par bibliotēku nozares jaunā stratēģiskā dokumenta formātu, termiņiem un izstrādes gaitu. Viņš uzsver, ka ir jāizvērtē Latvijas bibliotēku stratēģija, kas tika īstenota no 2014.-2020. gadam un apzināt virzienus, kuri būtu jāturpina. Dz.Šmita skaidro, kultūras ministrs konkrētus termiņus nav noteicis, bet LBP ir svarīgi sākt ar nosprausto stratēģisko mērķu sasniegto rezultātu izvērtēšanu. L.Langenfelde papildina, ka maija sākumā no kultūras nozaru padomēm tiek sagaidīti nozaru attīstības prioritārie virzieni, kas tiks iekļauti Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņēs. Viņa uzsver, ka atbalsta A.Magones priekšlikumu un aicina katru LBP locekli izskatīt Bibliotēku nozares stratēģiju. Izsakās A.Mežiņa, atbalstot iepriekšējo runātāju pausto viedokli.

M.Jēkabsone uzsver, ka katra pieteiktā prioritāte ir svarīga, tomēr izstrādājot stratēģiju, definējot mērķus, jāraugās uz bibliotēku sistēmu kopumā. Viņa rosina akcentēt arī ANO Ilgtspējīgās attīstības mērķus.

Dz.Šmita aicina izteikties A.Vilku. A.Vilks pauž neizpratni, ka LNB līdz šim nav tikusi iesaistīta Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu izstrādes procesā, un tagad ierobežotā laikā tiek gaidīti nedefinēti nozares prioritārie virzieni turpmākajiem septiņiem gadiem. Viņš vēršas pie L.Gjortleres, ar jautājumu, vai jautājums par akadēmisko bibliotēku

informacionālo nodrošinājumu saistāms arī ar LNB. L.Gjortlere sniedz atbildi, ka LNB nav aizmirsta, darba grupā iekļauta arī LNB speciāliste A.Everte. L.Gjortlere aktualizē jautājumu par KM, IZM, VARAM finansējumu Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņēs. A.Vilks izsakās par bibliotēku nozares izglītības jautājumiem. Viņš uzsver, ka ir daudz fundamentālu jautājumu, kurus ir nepieciešams aktualizēt un risināt.

D.Pakalna atbalsta priekšlikumu izvērtēt iepriekšējo Bibliotēku nozares stratēģiju un sniedz savus priekšlikumus. Viņas skatījumā galvenie mērķi būtu - bibliotēku sistēmas saglabāšana un attīstība, jaunu, inovatīvu pakalpojumu radīšana, atbilstoši sabiedrības vajadzībām un pieprasījumam, kā arī informācijas resursu nodrošinājums.

Latvijas Bibliotēku padome nolemj:

Līdz 5. maijam iesūtīt priekšlikumus par bibliotēku nozari Valsts kultūrpolitikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam. LBP locekļi izskata Latvijas bibliotēku stratēģiju 2014.-2020.gadam.

2.§

Diskusija par bibliotēku darba pakāpenisku atjaunošanu pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas

L.Langenfelde informē, ka Veselības ministrija izstrādā "Ieteikumus kultūras objektu (arhīvi, muzeji, bibliotēku u.c.) darbībai Covid-19 izplatības ierobežošanas apstākļos", kā arī tiek apsvērta iespēja, ka bibliotēkas un muzeji atsāk apmeklētāju uzņemšanu pirms 12.maija. Viņa informē, ka ir apkopoti bibliotēka problēmjautājumi un ieteikumi, kuri tiks iesniegti Veselības ministrijai. M.Jēkabsone, aicina KM sadarbībā ar LNB izstrādāt ieteikumus bibliotēkām. A.Vilks skaidro par LNB specifisko klientu loku un ierobežotajām iespējām kontrolēt viņu uzturēšanos bibliotēkā. Viņš saskata vairākas potenciālās problēmas, ar ko varētu saskarties bibliotēkas, atsākot lietotāju apkalpošanu. Dz.Šmita iesaka uzsākt tikai ar grāmatu izsniegšanu un saņemšanu, neatvērt lasītavas un bērnu nodaļas. A.Vilks informē, ka LNB saviem darbiniekiem ir iegādājušies sejas vairogi un aizsargcimdus. D.Rokpelne aktualizē jautājumu par jaunākās preses izsniegšanu, jo nav informācijas par vīrusa dzīvotspēju uz dažādām virsmām. LBP sēdes dalībnieki diskutē par dažādiem jautājumiem saistībā ar bibliotēka darba atsākšanu. A.Vilks uzsver, ka visu nav iespējams strikti reglamentēt, jo katras bibliotēkas direktoram jāspēj adekvāti novērtēt situācija un pieņemt atbildīgus lēmumus. V.Paulāne vērš uzmanību, ka tomēr ir nepieciešams kompetento iestāžu juridiskais pamatojums un norādījumi.

L.Langenfelde skaidro, ka jautājumi par bibliotēka darba atjaunošanu un drošu lietotāju apkalpošanu ir iesniegti Veselības ministrijai. Viņa informē, ka KM sadarbībā ar LNB BAC ir jau uzsākusi ieteikumu izstrādāšanu bibliotēkām.

Latvijas Bibliotēku padome nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai un Veselības ministrijas kompetencē esošos jautājumus un ieteikumus iesūtīt L.Langenfeldei vai LNB BAC vadītājai E.Vjaterai.

3.§

Citi jautājumi

Dz.Šmita informē, ka tiklīdz būs iespējama LBP klātienes sēde, notiks LBP priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas. Ārkārtējās situācijas laikā LBP priekšsēdētājas pienākumus turpina pildīt Dz. Šmita, vietnieka pienākumus pilda I.Aploka.

Sēdes vadītāja

Dz.Šmita

Protokolētāja

L.Langenfelde